

MAHREMİNİZ OLMAYANLA KONUŞMAYIN! (Sorular ve Cevaplar)

İslâm kardeşliği ile ilgili hadislerden diyor ki bir kardeşimiz:

Soru:

Peygamberimiz'in *sallâllâhu aleyhi ve sellem* ahabdan bir kısmını diğerk bir kısmıyla eşleyerek kardeş yaptığı söyleniyor. En son Selmân-ı Fârisî *radıyallâhu anh* kalınca onu Peygamberimiz “Sen de benimle kardeşsin” diye kendisiyle kardeş etmiş. Bu hadisin tam metnini hatırlayamadım, kafama takıldı. Hikmetini merak ettim. Neden ikişer ikişer oluyor? Halbuki Kur'an'da “Müminler kardeşler” diye geçiyor diye sormuş. Bir kardeşimiz böyle bir soru sormuş.

Cevap:

Bir kere Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere'ye gittiği zaman muhacirler mallarını, mülklerini, ailelerini, her şeylerini bıraktılar, öyle hicret ettiler. Tabi yoksul geldiler Mekke-i Mükerreme'den, Medine-i

Münevvere'ye. Tiril tiril geldiler, bir şeyleri yok.

Peygamber Efendimiz Mekke'den gelenlerden bir kişiyle Medine'nin yerlisi olan, evi barkı, tarlası, hurması olan bir kimseyi kardeş etti ki herkes bir kimseyi yanına misafir etsin. Böylece bu hicret işinde güçlük kalmasın, işler yoluna girsin diye. İki kişi kardeşlik etmesinin sebebi odur. Aslında kardeşimizin dediği gibi; bütün Müslümanlar kardeşdir. Her zaman kardeşdir, ama orada hususi bir kardeşlik yaptırdı Peygamber Efendimiz. En sona Hazreti Ali Efendimiz kaldı. Selmân-ı Fârisî değil. Hz. Ali Efendimiz kaldı, böyle boynu bükük, onu kimle kardeş yapacak? “Sen de benimle kardeşsin” dedi Hz. Ali Efendimiz'e.

Selmân-ı Fârisî *radıyallahu anh* Efendimiz'e bir başka zaman abasını şöyle bürüdü,

سَلْمَانُ مِنْنِي أَهْلَ الْبَيْتِ

“*Selmânü minnî ehle'l-beyt*” dedi. Selman bendendir, ailemin efradından sayılır

diye öyle iltifat etti ama kardeşliği Hz. Ali ile dir. Hz. Ali *radıyallahu anh* ile dir.

Bu böyle. Gelelim öteki soruya.

Soru:

Ben şu anda esnafım. Yıllar önce bağkur-daydım, çıktım. Yeniden bağkura girmem için zorluyorlar. Dinen sakıncası var mı?

Cevap:

Mevzuatı iyi bilmiyorum. Yani bilmediğim için bu şeyi, “Bağkur nedir, girmese olur mu, olmaz mı, detayını bilmiyorum. Bir bilen hocaya sorsunlar.

Soru:

Ben bu sene ortaokulu bitirdim. Okumayı çok istiyorum. Babam “Bu devirde kızlar okutulmaz” diye okumamı istemiyor. “Kur'an ve Arapça öğren, yeter” diyor. Size danışmamı istedi. Siz ne tavsiye edersiniz?

Cevap:

İslami usulleri çiğnemedен okumasını, ilim öğrenmesini tavsiye ederim. Ama Allah'ın

emirlerini çiğneyerek, haramlara düşerek okumayı tavsiye etmem. Yani başörtülü, haramlara düşmeden dininin inceliklerini, Kur'an-ı Kerîm'i vs. öğrenmesi mümkün olur.

İlk hadisi şerifi diyor, bir başkası kağıt göndermiş.

Soru:

“Kadınlar erkekler hakkında ancak mahremleriyle konuşsunlar” şeklinde tercüme edebilir miyiz?

Cevap:

Edemeyiz. Yani şimdi “Kadınlar erkekler hakkında ancak mahremleriyle konuşurlar” demek. Yani mahreminin yanına gidiyor. “Bu erkekler şöyledir, şu erkek böyledir” diye. O serbest, her zaman mümkün yani. İnsanın dertleşeceği bir kimse mahremidir, mahremiyle konuşur.

O öyle değil.

Bu hadis-i şeriften maksat, “Mahrem olmayan kimselerle karşı karşıya geçip, zaruret olmadıkça konuşmasınlar” demek.

Bir zaruret varsa, yani mesela bakkaldan bir şey alacak, örtülü bir tarzda gider; alır, gelir. Başka böyle sohbet tarzında başka kötülüklere yol açacak tarzda konuşmayı yasaklıyor. O manaya değil yani.

Bir başkası bir kağıt göndermiş.

Soru:

Nafile olan oruçlarda gece sahura kalkmak şart mı? Kalkmadan tutulan oruçta zarar gelir mi?

Cevap:

Hiçbir oruçta, farzda veya nafilede sahura kalkmak orucun şartı değildir. Yani sahura kalkmak iyi olur. Sünnettir, bereket vardır sahura kalkmakta, ama kalkmamışsa oruca bir zarar gelmez. Akşamdan yatmış, sabah kalktığı niyetlendi, olabilir. Kalkmadan tutabilir. Ama sahur, bereketli, sevaplı, güzel bir şeydir. Kalkmasını Efendimiz tavsiye etmiş. Fakat yani sahur orucun kendi şartı değildir. Sahursuz oruç olur. Netice olarak sorusunun cevabı: Akşamdan hiç sahura kalkmadan niyetlerse yatsa, ertesi gün oruç tutsa, orucuna

bir zarar gelmez, orucu oruçtur. Ama “Sahurda bereket vardır” diyor Peygamber Efendimiz. Sahura kalkmak sünnettir, iyi olur yani.

Soru:

Bir hadis-i şerifte ezan için mealen “Söylenilenin üstüne siz de söyleyiniz” diyor. Biz ilave yapmış oluyoruz bazı şeylerde, bu olur mu?

Cevap:

Olur. Çünkü Peygamber Efendimiz umumi bir şey olarak, tarz olarak ezan okunurken söylenileni siz de (söyleyin) diyor. Ama her cümlenin arkasından hangi duanın yapılacağı daha başka hadislerle, teferruatla söylendiği için... Mesela “*Hayya ale’s-salâh, Hayya ale’l-felâh*” demek ne demek? Haydi salâta gel, haydi felaha gel demek, haydi demek. Sen de “Haydi namaza gel” dersen onun karşılığı uygun olmuyor. O söylendiği zaman orada denilecek ki:

“*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’l-azîm.*” Yani Allah nasip ederse gelebilirim. Her güç kuvveti Allah veriyor insana. İbadete güç kuvveti Allah veriyor, falan demek.

Demek ki *Hayya ale’s-salâh, Hayya ale’l-felâh*’larda cevap ne olacak müezzine? “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’l-azîm.*” olacak.

En sonunda bitirdiği zaman da *Lâ ilâhe illallâh, Muhammedün Resûlullâh.* Allâhumme rabbe hâzihid-da‘veti’t-tâmme ve’s-salâti’l-kâime... duası okunacak.

Soru:

Hidayet nasip oldu hocam, sakal bıraktım, ağabeyim benimle konuşmuyor, ne yapmam lazım?

Cevap:

Çeşitli gönül alıcı şeylerle gönlünü alman lazım. Sakaldan dolayı darılması onun hatasıdır, sende bir hata yok. Senin yolun doğrudur, ama sen güleç yüz göstereceksin, bu insanların kafalarının bu 20. yüzyılda yamuk

olduğunu bileceksin, zihniyetlerinin çarpık olduğunu bileceksin. Yumuşak yumuşak, “Canım ağabeyim; ben seni severim, sen benim kusuruma bakma, hadi sen beni sakal kusurumla beraber kabul et” falan diyerek böyle tatlı dille politikayla gönlünü alacaksın, yoluna devam edeceksin. Yani (sakaldan) dolayı yol değiştirmeye lüzum yok.

Soru:

Annenin izni olmadığı halde ilim sohbetine gidilir mi?

Cevap:

Gidilir. Yani ilim öğrenmek gerektiği için gidilir.

Soru:

Ben Adana, Osmaniye'den gelmiş bulmuyorum. Giderken sizin selamınızı ve hayır dualarınızı götürmek isterim.

Cevap:

Allah razı olsun. Sıhhat afiyetle git. Oradaki kardeşlerimize selam söyle.

Hocamızın memnun olduğunu, dualar ettiğinizi tebliğ ediyorum de.

Soru:

Muhterem hocam, sakalımızın kesilmemesi için dua istiyorum. Çıkan hafta konuştuğumuz cemaatinizden...

Cevap:

Şimdi bir kardeşimiz var. İş yerinde. Tabi gidince sakalı kesilecek diye aklı fikri üzüntüsü o. İş yerinde sakallı tutmayacaklar. Şimdi izin olduğu için sakallı. Allah işinde sakal kesmemeyi nasip etsin, hayırlı bir iş nasip etsin.

Soru:

Değerli hocam, mahallemizde mümin bir ağabeyimiz işsiz ve zor durumda. Ailesiyle beraber İslami yaşayan veya saygı duyduğum bir mümin, çoluk çocuk sahibidir. Mesleği doku-macıdır. Ayrıca amelilik, inşaat işlerinde de çalışabilir. Hocam, Allah rızası için hemen müsbet veya menfi cevap vermenizi ayakta bekliyorum.

Cevap:

Yani biz böyle bir kardeşe yardım etmek isteriz. İş bulma kısmında tanıdıklarımızı söylemek isteriz. İnşallah iş buluncaya kadar da yardım edebiliriz. Müjdelesin. Yani yardım etmek isteriz.

Soru:

Kızgınlık anında edilen yemine kefarete lazım gelir mi?

Cevap:

Gelir. Yemin, yani kızgınlıkla vs. ile ne zaman söylendiyse söylersin, kefarete durumu olduğu zaman gerekir.

Soru:

İlahi nedir? Bid'at mı, değil mi? Açıklar mısınız?

Cevap:

İlahi, herhalde şu Yunus Emre'nin “Şol cennetin ırmakları” gibi söylediği şeyi kastediyor. İlahi, o çeşit ilahiler şiidir. Şiir Peygamber Efendimiz'in zamanında var.

Peygamber Efendimiz'in sahabesinden bazıları, mesela Hasan ibn-i Sâbit *radiyallahu anh*, mesela Ka'b ibn-i Mâlik el-Ensârî hazretleri *radiyallahu anh* ki şehit oldu, cennetik olduğu şeyde bellidir. Yani hadis-i şeriflerden rivayet ediliyor. Daha başka kimseler var. Peygamber Efendimiz onlara şiir söylemeyi kendisi teşvik etti. Müşriklere (karşı) “Sen şiir söyle. Onların sözlerine mukabele et. Allah, Cebrail sana yardım etsin!” diye dua ettiği şairler vardır.

Binaenaleyh, şiirin İslam'a hizmet edici cinsi caizdir, faydalıdır. Efendimiz'in şeyidir, bid'at değildir.

Yalnız bu ilahilerin şöyle makamla okunması ve bunların böyle (söylenmesi) tabi sonradan olmuş oluyor. Yani şiirlerin, kasidelerin böyle okunması bu da normal meclislerde, toplantılarda Müslümanların ahirete olan zevkini, şevkini arttırıcı, muhabbetini arttırıcı şeyler oluyor. Yani oralarda olabilir, oralarda mümkündür.

Soru:

Kur'an-ı Kerim ezberinde dahi olsa cünüp iken okuması caiz midir?

Cevap:

Hayır. Yıkandıktan sonra okunacak.

Soru:

Kazaya kalmış namazların farzlarını kılarken sabah namazının sünneti yerine farzına niyet etmek, ayrıca öğle namazının ilk sünneti yerine farzının ikinci falan diye böyle, bu caiz midir?

Cevap:

Bizim mezhebimizde değildir. Bizim mezhebimizde ayrıca kılacak. Hem borca bırakmışsın namazı, kazaya bırakmışsın, hem de şimdi ödemek için öbür taraftan kısıntı yapıyorsun, kırpıntı yapıyorsun, bu tarafa yamamak istiyorsun, öyle şey yok. Bizim mezhebimizde yok. Yani bizim mezhebimizde hem o sünnetleri kılacaksın, hem de eski kaba-hatini kaza edeceksin. Vaktinde kılmadığın şeyleri kaza edeceksin.

Ömer Nasuhi hocamız büyük alimdi biliyorsunuz. Hem de bizim yolumuza bağılı bir kimseydi. Sessiz sedasız hiç şey yapmadan. O büyük alimdi. O bu hususu şeyde de açıklıyor. Öyle yapın.

Yani bir kabahati örtmek için başka kabahatler yapmamak lazım. Bir evin bir tarafı yıkılmış, adamın bahçesinde üç tane ev var. O yıkıntı tarafı tamir etmek için bütün öteki evlerin duvarlarını yıkıyor. Öyle söylüyor. Ona benzetiyorum ben. Zaten büyüklerimiz de uygun görmüyorlar. Şeyle ödesin.

Soru-1:

Saz çalıp türkü söylemek dince mahzurlu mudur? Varsa TRT ve Orta Doğu İslam ülkelerinde de var TRT istasyonları.

Soru-2:

Bir şey okutup sevdiği kıza yedirip o seni sevmese onun sevgisini kazanıp evlenebilir mi?

Cevap:

İki soru sormuş. Şimdi birini (cevaplayalım).

Diyor ki, saz çalıp türkü söylemek mahzurlu mudur? Elbette mahzurlu. Elbette mahzurlu. Dımbır dımbır saz çalacak, türkü söyleyecek, elbette mahzurlu, günah. Fısk-u fücûra yardımcı olan şeyler olduğu için.

TRT'de ve Orta Doğu İslâm ülkelerinde de var, diyor. Yani onlar dini yayın yapmıyorlar ki. Kendi bildiklerine yapıyorlar. Yani bizim bugün 20. yüzyılda Orta Doğu ülkelerine falancaya bakarak İslam'ı ölçmek mümkün değil. Adamlar günah işliyorlar. Uçağa çarşafla biniyor Suudi Arabistan'dan. Hiçbir yeri görünmez. Gözünde de peçe. Havaalanında bakalım kaç tane çarşaflı inecek. Gel bak bakalım. Hiç yok. Hepsi açılmış İstanbul'a gelirken. Müslümanlık kaldı Hicaz'da. Buraya gelince hepsi açılıyor. Allah Allah! Bunlar nereden çıktı? Kolları açık, bacakları açık, çıplak, çorapsız bilmem ne filan. Türkiye'ye geldiler. Baskı üstlerinden kalktı, açılıp saçılıyor.

Ya, Allah razı gelir mi bu mantığa? Onları ölçü alabilir miyiz? Arap kardeşlerimiz de açılıyor. Hadi biz de açılalım. Ya ama yok. Öyle şey yok. Arap kardeş de açılırsa, Acem

kardeş de açılırsa, Pakistanlı kardeş de açılırsa hepsi günaha girerler, hepsi azaba müstahak olurlar. Allah'ın dini şahıslara göre değişmez. Hiç böyle ölçülmez. Yani dinimizin ölçülme yeri Kur'an-ı Kerim'dir, hadis-i şerif'tir, fıkıh kitaplarıdır. Onlara bakarsan bir iş doğruysa doğru, eğriyse eğri olan şeyi düzeltmeye çalışır. Ha bu iş eğriymiş dersin, evine gidersin. Ben şimdi öğrendim ki saz salmak, dımbırdatmak, türkü söylemek, oynamak doğru değilmiş. Efendim bunu yapmayayım dersin, vazgeçersin. Dinin aslı hadisten, ayetten, fıkıhtan, kitaptan öğrenilir. Gelelim ikincisine. Bir şey okutacak bir kıza. Yedirecek. Yani dualı mualı bir şey. O kız sevgisini, gönlü dönecek yani. Sevecek. Onunla evlenebilir mi?

Yani gönülü olduktan sonra iki kimse birbiriyle evlenebilir. O tarafına bir şey yok ama yani bu böyle okutup şey yaptıрма, yazdırma, yedirme, şey yapma doğru değil. Yani iki kimse birbirine razı olur, evlendi mi bir şey yok.

Soru:

Namaz kılarken tam secde anında Allah'a en yakın olduğum an olarak ve başka güzellerin huzurunda eğilmediğim için çok şükür ediyorum. Fakat o anda kafirlerin bu-daya secde etmesi ve haç aklıma geliyor. Bu namazıma mani olur mu?

Cevap:

Olmaz. Yani mümkün olduğu kadar kendisini kontrol etsin, Allah'a secde ettiğinin idrakine bastırınsın, öteki şeyleri (düşünmemeye) çalışsın. Kafirler puta yapıyor. Biz Allah'a kulluk ediyoruz. Yani o ayrı, o ayrı.

Soru:

Baba bir, iki kardeş konuşmuyor. Birisi İslam'ı yaşıyor, ötekisi yaşamıyor. İslam'ı yaşamayan devamlı ötekisinin dinine saldırıyor. Hala konuşsun mu ne yapması lazım?

Cevap:

Şimdi iki kardeş olduğu için mümkün olduğu kadar aralarını ıslah etmeye çalışmak,

barışmalarını sağlamaya çalışmak gerekir. Yapabilirlerse yaparlar. Yapmazlarsa birisi İslam'ı yaşamıyormuş, ötekisi yolunda devam eder. Ne yapalım? Allah ıslah etsin. Ama kardeşlikten bi'l-istifade mümkün olduğu kadar konuşup da onu çekmeye çalışmak iyidir. Yani biz şimdi 20. yüzyılda etrafımızdaki insanlar iyi değildir diye şey yapa yapa hiç kimse kalmazdı etrafımızda. Şey yapacağız, yani yumuşak yumuşak, tatlı tatlı, yumuşak söylediğin zaman tesir ediyor.

Kardeşim bak, ben de bir zamanlar senin gibiydim. Bu yol doğru değil. Bunu şöyle yapalım, böyle yapalım diye. Yani kabul edeceği bir zamanda munasip bir tarzda şey yaparsın veyahut hediye verirsin. Yardımına koşarsın, hiçbir şey demezsin, o senin güzel halinden utanır, bir zaman gelir şey yapar. Yani dostluğu, ahbaplığı, kardeşliği devam ettirsin sen. Hizmetini güzel yaparsın.

“Ya işin doğrusu bu kardeşim gerçekten güzel huylu bir insan. Ben de ıslah olayım” der sonunda. Yani bu da İslam'a ısındırmanın bir yoludur. İlla her şeyi şunu şöyle yap dersin birden yapmaz. İnadına yapmaz filan. Öyle de

dedirtmemek lazım. Yani adamın üstüne tam sinirli olduğu zaman da varmamak lazım. Ona dikkat edelim.

Soru:

Birisi de demiş ki “Allah Allah diyerek yapılan zikrin hiçbir diğeri olmadığı ve böyle bir zikrin şeriatta dayanağı olmadığı, son çıkan İslami kitaplardan birinde yazıyor. Allah Allah veya Hu diye yapılan zikrin dayanağı nedir?

Cevap:

Şimdi (dayanak) Peygamber *sallâllâhü aleyhi ve sellem* Efendimiz’in hadisi şerifleridir. Peygamber *sallâllâhü aleyhi ve sellem* Efendimiz 500 kadar hadisi toplamışım. Yani şu anda elimin altında var. Zikri tavsiye ediyor. Zikrin çeşitleri vardır. *La ilahe illallah* zikirdir. *Sübhanallah* zikirdir. *Elhamdülillah* zikirdir. Allahu ekber zikirdir. *Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’l-azîm* zikirdir. Allah, Allah, Allah, Allah demek zikirdir. Allah Teala Hazretleri’nin isimlerinden bir tanesini ister Hu ismi olsun, ister Hak ismi olsun, ister Vedûd ismi olsun, ister Latîf ismi olsun, ister Hayy-ü’l-Kayyûm olsun, ister

Zülcelâl-i ve'l-ikrâm olsun, bir tanesini zikretmek, tekrar tekrar söylemek o da zikirdir ve hepsi sevaplıdır. Hatta en faziletli zikrin *La ilahe illallah* olduğuna dair hadisler var.

Acaba *La ilahe illallah* mı daha faziletli, Allah Allah mı daha faziletli diye ulemamızın da kavilleri var. O kitap yarım bir kitap demek ki. Tam İslami bir kitap değil. O kitabın kaynağını kardeşimiz söylesin, biz de bilelim bakalım. Ona cevap verelim inşallah. Mecmualarımızda yazdığımız yazılarla cevap verelim inşallah.

Soru:

Diyor ki, derslerimde bazen rabıtaya duramıyorum. Bazen de dersimi geciktirmek korkusuyla yapamıyorum. Ne dersiniz? Şimdi dersimi geciktirmek korkusuyla yapamıyorum. Manasız bir şey. Yani ne demek? Okul dersimi yapamadığım için o gecikecek diye yapamıyorum.

Cevap:

Öyle bir maniye önceden sezdiği zaman gündüzden yapar, vazifesini tamamlar. Yürürken yapar, işe giderken, eve giderken,

okula gelirken giderken tamamlar. Zaten fazla bir şey değildir.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
14.09.1986 - İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

